

svět katolickýma očima MONITOR

publicistický čtrnáctideník

ročník XXIII., číslo 8

26. 4. 2026 / neprodejné

Z OBSAHU	Svatá Dobroslava-Orosia v „nebeské režii“	05
	O mši svaté – úvodní obřady	08
	Když soud stojí proti svědomí: velikonoční zamyšlení z Nepomuku	15

Detail z vrat v katedrále v polském Hnězdně: Sv. Vojtěch žádá knížete Boleslava II., aby nebyli do otroctví prodáváni křesťanští zajatci. Foto: wikimedia

Zamyšlení svatovojtěšské

Milí čtenáři, v minulém týdnu jsme si připomínali sv. Vojtěcha, biskupa, mučedníka a hlavního patrona pražské arcidiecéze. Protože to je můj křestní patron, snažil jsem se přirozeně o něm dozvědět během svého života co nejvíce informací, ale když jsem se dostal do farnosti Rakovník, čekalo mě jedno milé překvapení, které se mého patrona týkalo. Byl jsem totiž požádán lidmi, kteří pracují v zemědělství, abych se pomodlil ke svatému Vojtěchovi s prosbou o dešť. Bylo tehdy velké sucho, což sice není na Rakovnícku nic neobvyklého, ale tehdy už byla situace vážná. Žil jsem v přesvědčení, že tuhle starost má ve svém portfoliu sv. Petr, byl jsem vyveden z omylu odkazem na kapli sv. Vojtěcha u Kounova,

kteřá je na území farnosti Rakovník.

Stojí zde od přelomu 17. a 18. století (letopočet na schodišti kruchty uvádí rok 1706) na místě starší kaple z roku 999, která zde byla postavena na památku pobytu pražského biskupa v tomto místě. Když se totiž sv. Vojtěch vracel v roce 992 z Říma, setkal se s lidmi, kteří byli ohroženi dlouhým obdobím sucha a prosili o pomoc. Světec se začal modlit a na konci modlitby začalo pršet. Tak dostal můj patron v této oblasti na starost i dešť. A také zde vyrostla zmíněná kaple, později i poustevna a konaly se zde velké poutě, které byly krásným setkáním Čechů a sudetských Němců, mše svaté se střídaly v obou jazycích a neexistovaly národnostní třenice – to mi vyprávěl

varhaník Josef Worsch, sudetský Němec. Po odsunu a komunistickém puči místo upadlo v zapomenutí a obnova čekala až na P. Jana Nepomuka Svobodu a rok 2006. Od roku 2010 probíhala rekonstrukce díky obci Kounov a dnes už sloužíme poutní mši svatou opět v kapli.

Proč vám to vyprávím? Jednak proto, abychom si uvědomili hlouběji sílu modlitby. Zázraky se dějí i dnes a člověk je největší na kolenou před Bohem. Ale máme mnoho činností, které se nám zdají důležité, povinnosti, které se nedají odložit, a máme tudíž tendenci odsunout to nejdůležitější – osobní kontakt s Bohem, opravdovou a naprostou důvěru v Jeho

dokončení na str. 3

Na bitevním poli o rodinu a solidaritu ve společnosti

Malé ohlédnutí za Pochodem pro život

Prahou prošel Pochod pro život, opět doprovázený freneticky skandujícím davem odpůrců a útoky, které zahrnuly nadávání do fašistů i další incidenty. Je to o to smutnější, že početný a na mnoha místech agresivní dav si tentokrát dovoloval na malé a pokojně procházející rodinné skupiny, do kterých se letošní pochod po mši svaté ve svatovítské katedrále rozdělil. To je špatná zpráva. Přesto se pochodu opět zúčastnily tisíce lidí, nejen katolíků a věřících, ale také těch, kteří přišli prostě jen podpořit rodiče s dětmi a postavit se zlobě, která každoročně bojůvky mladých lidí vháňá do ulic. A to je zase zpráva dobrá.

Kdyby odpůrci Pochodu pro život na chvíli ztišili rasmus, za kterého blokovali ulice kličkujícím rodinám s kočárky (díky dobré práci policii neúspěšně) a kterým po celou dobu narušovali rodinný program v cíli (bohužel úspěšně), slyšeli by, že se o záměru měnit nebo rušit současnou potratovou legislativu v Česku nehovořilo. Absurdní tak je, že jediný, kdo se k takovému záměru o víkendů přihlásil, byla bojovně naladěná poslankyně hnutí STAN Smejkalová, která chce zakotvit právo na potrat do Ústavy.

Zbýval by jim jen protest proti snaze křesťansky a nezištně pomáhat nečekaně těhotným maminkám nebo ženám, které o dítě přišly. Pak by ale měli otevřeně přiznat, že jim taková pomoc vadí, a přepsat si hesla třeba na „Nastávajícím matkám už ani dupačky!“ O dost sympatizantů by tím zřejmě přišli. Motivací k emotivním protestům je podle všeho i samotná církev a její představitelé, zesílení pokřiku po příchodu biskupů na pódium nebylo možné přeslechnout. Budou se ti samí mladí lidé církve štítit, až budou ve stáří a nemoci potřebovat dovézt oběd od Charity nebo přebalit?

Nechci paušalizovat. I na straně protestujících proti Pochodu pro život byli jistě slušní jednotlivci schopní věst

Foto: Jaroslav Lizner / Člověk a Víra

slušnou debatu nebo lidé jen názorově zvalcování svou sociální bublinou a nelze vyloučit, že neuctivé výroky mohly zaznít i z řad účastníků pochodu. Celkový obrázek byl ale jednoznačný. Na jedné straně stála komunita lidí, která spolu se svými rodinami využila svého ústavního práva a přišla v klidu a s dobrou náladou veřejně oslavit lidský život a přimlouvat se za něj a která byla uzavřená kvůli bezpečnosti zábrany ve vyhrazeném prostoru uprostřed Václavského náměstí. Na druhé straně, oddělená kordonem těžkooděnců, jim kontrolovala komunita mladých křičících lidí, kteří se navíc prolínali s různými propalestinskými, zelenými, levicovými a genderovými úderkami a bohužel i zástupci některých veřejně dotovaných institucí. Jimi provolávaná hesla (citovat nebudu) vyznívala bizarně obzvláště v okamžiku, když vstupovala do večerníkových melodií, během kterých děti malovaly křídou srdíčka na chodník (která jim následně mladé pirátstvo mazalo).

Skoro až tragikomický dojem z takového střetu dvou světů nelze přejít s odkazem na nerozvážnost, ani na očekává-

ní, že každé mládí potřebuje protestovat a jednou se vybouří. Nenávistné projevy vůči rodinám s dětmi jsou smutnou vizitkou doby, ve které se prosazuje zkratkovitost, manipulace, neschopnost vnímat druhé a neúcta k lidskému životu a bližním. Mladí „revolucionáři“ během Pochodu pro život dost možná útočili na lidi, kteří jim přivedli na svět budoucí plátce jejich vlastních důchodů a bezděčně tak posunuli falešný a nedůvodný spor o interpretaci lidských práv k tématu mnohem obecnějšímu – budoucí soudržnosti a solidaritě v celé společnosti. A z toho jde strach.

Kateřina Jurigová

Mgr. Kateřina Jurigová
analytička a expertka ODS na sociální problematiku

Svatá Dobroslavo, oroduj za nás!

Pojďte s námi objevovat
tajemství naší dávné minulosti
do Aragónie ve španělských Pyrenejích!

Zveme Vás na
Pouť ke svaté Dobroslavě – Orosii
velkomoravské a české svěťci,
naší první křesťanské mučednici
ve dnech 21. – 28. 6. 2026

Program:

21. 6. Odjezd ve večerních hodinách z Prahy.
22. 6. Odpoledne příjezd do Le Puy en Velay (Francie), ubytování, mše svatá.
23. 6. Ráno mše sv. v Katedrále Notre Dame, prohlídka města, odjezd do Jaca (Španělsko), příjezd večer.
24. 6. Jaca: Prohlídka aragonského královského města, účast na mši svatě v Katedrále sv. Petra a zahájení Slavnosti svatě Orosie s průvodem.
25. 6. Hlavní slavnost sv. Orosie v Jaca nebo Yebra de Basa – účast dle výběru.
26. 6. Dopoledne závěr slavnosti odpoledne odjezd do Saintes Maries de la Mer (Francie), nocleh.
27. 6. Během dne možnost koupání v moři, večer odjezd do Prahy.
28. 6. Příjezd do Prahy v dopoledních hodinách.

doprava autobusem – ubytování v penzionech se snídaní – duchovní doprovod
Náklady na pouť: dospělí 14 000 Kč, děti do 15 let 11 500 Kč
uzávěrka přihlášek: 30. 4. 2026

Za organizátory českých poutníků: Společnost svatě Dobroslavy, z.s.
 Přihlášky na poutě@svatadobroslava.cz   Více informací na www.svatadobroslava.cz

Přihláškou na pouť se po dobu trvání pouti stáváte dočasným členem spolku – poutníkem, s možností členství trvalého.
 Jedná se o akci pouze pro členy spolku a pro dočasné členy spolku – poutníky.

SLOVO KNĚZE

Letošní *Pochod pro život* je již minulostí, ale rád bych se k němu ještě vrátil, a to s ohledem na naši omladinu. Letos, žel Bohu, jsem neměl příležitost se ho osobně zúčastnit, což mne mrzí, ale díky různým informačním kanálům jsem ho alespoň sledoval z dále a se zpožděním. Jednoho jsem si všiml, jakéhosi potvrzení lidového rčení, že „čert z nouze i mouchy lapá“, protože některé projevy odpůrců pochodu mi připadaly poněkud slaboduché, nelogické (takzvané „mimo mísu“), pramenící z neinformovanosti, která byla nahrazena fanatickým nadšením pro spravedlivou věc, zkrátka převelice pitomé. Ale vlastně, proč ne? Vždyť se dnes a denně přesvědčujeme, jak málo stačí ke spokojenosti. Ke spokojenosti se sebou samým.

A tady je příležitost pro toho zlého. Stačí mu dodat vybraným jedincům pocit důležitosti, boje za správnou věc, pokrokovosti proti tmářství (pokud možno katolického), přesvědčení, že názorové odpůrci slouží temným silám středověku (jakési směsce Vatikánu a Kremlu), a najednou tu máte hejno much, které vám dokážou znepríjemnit i tu nejjasnější chvíli.

Znáte to – takové klidné prázdninové ráno, kdy nemusíte brzy vstávat a na oně hranici mezi končícím spánkem a probuzením, kde se vzala, tu se vzala moucha, která se rozhodla, že si udělá 100 km po vašem obličejí a pojme to velice svědomitě. Co uděláte? Snažíte se ji zabít, ale nejde to. A tato touha stoupá přímo úměrně se snahou oně mouchy splnit oněch 100 km. Kolem pochodu se ovšem rojilo takových much *very much*, a navíc byly vyzbrojeny transparenty, fanglemi a ideologií (pitomou, leč v jejich myslích neprůstřelnou). Ne, tohle se nedá přemoci plácačkou na mouchy. Tady pomůže jen půst a modlitba. Nezapomínejme na to, protože zapomeneme-li, jenom zvětšíme hejno much. A pak i nás bude mít onen ocasatý jednokopytník v hrsti.

P. Evermod Jan Sládek

P. Mgr. Evermod Jan Sládek, OPraem.
administrátor farnosti Zruč nad Sázavou

dokončení ze str. 1

moc a pomoc. Často také přemítám o tom, co museli lidé v době sv. Vojtěcha všechno udělat a obětovat, aby mohli sloužit mši svatou. Co stálo námahy třeba pečeni hostií, příprava oltáře a bohoslužebných knih. Možná by nás mohli naši předkové inspirovat k hlubšímu zamýšlení nad obětním charakterem mše svatě a velikosti utrpení, které obětoval Spasitel za naši spásu a které se při každé mši svatě reálně zpřítomňuje na oltáři.

Poslední myšlenka se týká opět sv. Vojtěcha. Kronikář Canapria napsal o jeho matce Střezislavě: „Ozdobená počestnými mravy, poslouchajíc slova života, žíznila více, a vykonávajíc je, hladu nezaháněla, nenalézala zalíbení v nádheře ženské, ani ve zlatě a drahém kamení, nevážíc si toho, co blázní za nej-

vyšší mají. Svatá byla mravy svými, svatá i v řečech, udatná, jak se praví, v postech, důvěrná k Bohu v modlitbě, matka truchlivému sirotku, pocestnému a vdově nejpřívětivější sestra.“ (R. Holinka: *Svatý Vojtěch*, Brněnské tiskárny 1947).

Mohli bychom prosit sv. Vojtěcha o takové matky, jako byla jeho. Tady se kladou základy pozdější svatosti, o kterou se snažíme usilovat, tady se rodí obnova víry národa. Poslední prosba je o modlitbu za nového pražského arcibiskupa Stanislava Příbyla. Víte, že mše svatá při intronizaci byla sloužena ke cti sv. Vojtěcha, proto prosme tohoto světce, aby dal arcibiskupu Stanislavovi statečnost a moudrost ve vedení jemu svěřených duší.

P. Vojtěch Novák
administrátor farnosti Rakovník

JÁ JSEM CESTA, PRAVDA A ŽIVOT

3. květen 2026 – 5. velikonoční neděle – Jan 14,1–12

Augustin

Učedníci se báli i o sebe, když bylo Petrovi, který byl nejméně a nejpohotovější, řečeno: „Amen, amen, pravím tobě: Dříve než kohout zakokrhá, třikrát mě zapřeš“ (Jan 13,38). Proto dodal: „V domě mého Otce je mnoho příbytků,“ aby se jim ulevilo od neklidu a měli jistotu a důvěru, že i po nebezpečí pokušení budou přebývat s Kristem u Boha. Vždyť i když je někdo odvážnější, moudřejší, spravedlivější či svatější než druhý, nikdo nebude mimo tento dům, kde každý dostane příbytek podle své zásluhy. Neboť denár, který hospodář prikazuje dát těm, kdo pracovali na vinici, je pro všechny stejný (srov. Mt 20,1–16): tento denár jistě znamená věčný život, kde nikdo nežije více než druhý, protože rozdílnost života ve věčnosti nepřetrvává. Mnohé příbytky však označují rozdílnou důstojnost podle zásluh v jednom a též věčném životě.

Pán řekl, že vědí obojí, a tento říká, že neznají ani jedno. Pán však nemůže lhát: z toho plyne, že sice věděli, ale nevěděli, že vědí. Proto je přesvědčuje, že to vědí: „Ježíš mu odpověděl: Já jsem cesta, pravda a život.“

Jako by řekl: já jsem cesta, po níž chceš jít; já jsem pravda, k níž chceš směřovat; já jsem život, v němž chceš přebývat. Každý člověk chápe pravdu a život, ale ne každý nachází cestu. I filozofové tohoto světa viděli, že Bůh je jakýmsi věčným životem, poznatelnou pravdou. Proto se Boží Slovo, které je pravdou a životem u Otce, stalo cestou tím, že se stalo člověkem. Jdi skrze člověka a dojdeš k Bohu. Neboť je lepší kulhat po cestě než běžet mimo ni.

Chtěl, aby žil z víry ještě dříve, než by mohl vidět. Proto říká: „Nevěříš?“ Vidění je odměnou za víru a víra pro tuto odměnu očisťuje srdce.

Jan Zlatoústý

Když se Židé ptali Krista, kam jde, a přitom ho nechtěli mít mezi sebou, o to více to toužili vědět učedníci, kteří se od něho nikdy nechtěli odloučit. Z velké lásky

Deisis mozaika v istanbulské Hagia Sofia (cca 1261)

i velkého strachu se ho proto ptají; a proto se říká: „Tomáš mu řekl: Pane, nevíme, kam jdeš. Jak můžeme znát cestu?“

A jestliže to nestačí jako důkaz jedné podstaty, poučte se o ní alespoň ze skutků; proto se dodává: „Ne-li pro jiné, věřte alespoň pro ty skutky!“ Viděli jste znamení s autoritou, všechno, co náleží pouze božství a co koná jen Otec: odpuštění hříchů, ústup smrti a podobně.

Hilarius

Neboť ten, který je cestou, vás nenechá zabloudit ani vás nesvede na scestí; ten, který je pravdou, vás neoklame lží; a ten, který je životem, vás nenechá v omylu vedoucím ke smrti.

Novost těchto slov znepokojila apoštola Filipa. Vidí člověka, který vyznává, že je Božím Synem, že kdo pozná jeho, pozná Otce, a že Otce viděli. Apoštolská důvěrnost ho tedy povzbudila, aby položil Pánu otázku; proto se říká: „Filip se ozval: Pane, ukaž nám Otce a to nám stačí.“ Neřekl, že ho neviděli, ale žádá, aby jim ho ukázal. Ne aby ho ukázal tělesnému zraku, ale žádá rozumové pochopení toho, kterého viděli. Už totiž viděl Syna v podobě člověka, ale neví, jak může díky

tomu vidět Otce. Aby tedy toto ukázání bylo spíše pro pochopení než pro vidění, dodal: „A to nám stačí.“

Apoštola tedy pokáral, když uviděl jeho neznalost. Jeho skutky byly nanejvýš božské: kráčel po vlnách, poroučel větrům, odpouštěl hříchy, vracel mrtvým život – avšak veškerá obtíž a nepochopení vznikly z toho, že v přijatém lidství nepostřehli rozumem božskou přirozenost. Proto na žádost, aby ukázal Otce, říká: „Filipe, kdo vidí mne, vidí i Otce.“

Neměnný Bůh se takřikajíc řídí svou přirozeností, když plodí neměnného Boha. Dokonalé zrození neměnného Boha z neměnného Boha neopouští svou přirozenost. Chápeme tedy, že v něm subsistuje božská přirozenost, protože je Bůh v Bohu. Mimo Boha jiného Boha není.

Teofylakt

Proto když konáš, stává se pro tebe Kristus cestou, a když setrvááš v rozjímání, stává se pro tebe pravdou. Život souvisí jak s činností, tak s rozjímáním: je totiž třeba jít a hlásat pro budoucí věk.

přeloženo, zpracováno a redakčně upraveno podle www.catena aurea.sk

SVATÁ DOBROSLAVA-OROSIA V „NEBESKÉ REŽII“

Jaká byla? Jaký měly vztah se svatou Ludmilou? Modlily se spolu?... Ptáme se Denisy Michalčákové ze Společnosti svaté Dobroslavy.

Nástěnná malba z kaple sv. Orosie v katedrále v Jace. Foto: svatadobroslava.cz

Jak jí samotné bylo, když jako mladička odjížděla ze své rodné země tak daleko za manželem, kterého neznala? Jak pevnou musela mít víru, když tento úděl, spojený s nebezpečím neklidných časů té doby na Pyrenejském poloostrově přijala? I když se u nás na svatou Dobroslavu po několika století poněkud zapomnělo, jako by se nyní ona sama připomněla a nabízí nám svou pomoc a ochranu. Je jen na nás, zda svatou Dobroslavu přijmeme do svých srdcí a pozveme ji zpátky domů.

Co Vás se sv. Dobroslavou vlastně dalo dohromady?

Pro nás osobně je svatá Dobroslava od počátku spojena s Pannou Marií a také s novými varhanami pro Katedrálu svatého Víta, Václava a Vojtěch na Pražském hradě. Varhany totiž vznikaly ve Španělsku u Barcelony a letos 15. června, na svátek svatého Víta, budou konečně po letech příprav oficiálně představeny v Praze. Po jejich dokončení ve Španělsku jsme byli v říjnu roku 2019 mezi pozvanými, kteří se s panem kardinálem

Dominikem Dukou, zúčastnili koncertu přímo ve varhanářské firmě. Po třídením programu, který končil na poutním místě Montserrat, jsme se s panem kardinálem loučili slovy: „Jedeme za svatou Orosií“. Poté jsme se již soukromě vydali nejprve do Lurd a pak přes Pyreneje zpátky do Španělska. Po doputování na místa posledních dní života svaté Orosie se začal odvíjet příběh našeho osobního vztahu ke svaté Dobroslavě.

Přiblížíte více Vaši činnost?

Svatá Dobroslava na nás silně zapůsobila hned napoprvé, v místech jejích posledních dní a umučení na hoře Oturii. Čím více jsme o ní po svém návratu vyprávěli, tím byl náš vztah k ní hlubší. Na hlavní pouti ve Španělsku jsme jako společenství byli již třikrát. Se Španěly nás za tu dobu pojí osobní vazby. V loňském jubilejním roce jsme zorganizovali k místu umučení a ostatkům svaté Dobroslavy-Orosie poutní zájezd. O svaté Dobroslavě u nás vyprávíme již sedmým rokem. Od konce roku 2024 také pořádně be-

sedy o svaté Dobroslavě s promítáním fotografií a videí z našich poutí. Na začátku loňského roku jsme spustili webové stránky svataDobroslava.cz, které máme také ve španělštině.

Jak probíhala loňská pouť ve španělské Jace i procesí s lebkou svaté Orosie na horu Oturii?

Loňská pouť k uctění svaté Orosie ve Španělsku byla výjimečná hned z několika hledisek. Nezúčastnili jsme se jí pouze jako modlitební společenství, ale uspořádali jsme poutní zájezd i s duchovním doprovodem. Ale tím hlavním a jedinečným byly hned dvě věci, a to že zřejmě poprvé za celá staletí přijel na pouť český katolický biskup. Již před poutí v roce 2024 nám řekl Mons. Prokop Brož, že by s námi do Španělska rád jel, ale pracovní povinnosti mu to nedovolují. Velmi si vážíme toho, že i po svém jmenování pomocným biskupem královéhradeckým, si ve svém dílaři místo pro svatou Dobroslavu uchoval a do Španělska za námi na hlavní oslavy přiletěl. Zcela zá-

Foto: catholica.cz

sadní pak bylo, že česká katolická církev perem pana profesora Petra Piňhy a Kapituly všech svatých na Pražském hradě a ústy pana biskupa Brože požádala o část ostatků svaté Orosie-Dobroslavy pro naši zemi, a to přímo na závěr hlavní mše svaté při oslavě svátku svaté Orosie 25. června 2025 v Katedrále svatého Petra v Jace. Celá katedrála na to odpověděla potleskem.

A s loňskou poutí je spojena ještě jedna, pro nás důležitá, skutečnost. Do Španělska jsme přivezli ikonu svaté Dobroslavy a požádali jsme pana biskupa z Jacy, zda bychom ji mohli dotknout ostatků svaté Orosie. Této naší žádosti vyhověl a sám pan biskup Brož ji dotkl

obou ostatků, tedy těla i lebky této svätice. A tuto dotýkanou ikonu jsme přivezli do Čech.

Jde o silný příběh z úsvitu české státnosti – navíc doložený nezávislými prameny, na tu dobu pro naše dějiny poměrně neobvyklé. Kam za ta staletí Dobroslava vlastně našim očím zmizela?

I když to vypadá, že ještě donedávna byla svatá Dobroslava u nás téměř neznámá, není tomu zcela tak. V 15. století se ve Španělsku mohla naplno obnovit úcta a poutě ke svaté Orosii. V tamních historických pramenech jsou zmiňováni také poutníci z Čech. Z té doby jsou také

doloženy zázračná uzdravení i obživnutí.

Zmínky o svaté Orosii, Eurosii či Dobroslavě se objevují od 16. století také u nás v církevních kronikách, národních periodikách i v dochované korespondenci mezi biskupstvím v Jace a arcibiskupstvím pražským, nebo tajemníkem císařovny Marie Španělské a pražským arcibiskupstvím. V rukopisu knížecí arcibiskupské knihovny v Praze, napsaném *Missivae latinae et germanicae*, se nalézá list arcibiskupa pražského, Antonína Bruse z Mohelnice, datovaný 13. 10. 1573, kterým odpovídá doktoru Gerstmannovi na dotaz, jež on učinil jménem tajemníka císařovny Marie Španělské, choti Maximiliána II., kde se nalézá hrob rodičů svaté Eurosie. Existuje také odpověď biskupa Asensia z Jacy, datovaná 17. 2. 1863, arcibiskupovi pražskému, kardinálu Schwarzenbergovi, na jeho dotaz v listu z 15. 11. 1862, na vlast, původ a mučednictví slavné Panny a mučednice svaté Eurosie. Uvádíme z něj výňatek:

„... Pane kardinále, arcibiskupe pražský

S velkým klidem a ještě větší radostí jsem přijal a četl Vaše listy ... Přál jsem si co nejvíce vyhovět Vašemu přání, a tak jsem ihned Váš dopis předal velectihodné kapitule mé katedrály, aby na základě svědectví nebo písemností, které se nacházejí v jejím archivu, shromáždila všechno, co je o této záležitosti jisté. Kapitula pak velmi horlivě a rychle sepsala zprávu, kterou nyní s velikou ochotou přikládám k těmto řádkům a posílám Vám do rukou.

Důvěřuji, Nejvznešenější Pane, že se ze všech sil zasadíte o oslavu této vznešené Panny, Vaší krajanky, a že přispějete k rozšíření její úcty po celém světě, ...“ (přeloženo z latiny)

Zůstalo nám po ní v Čechách něco?

Existuje u nás jediná stavba zasvěcená přímo svaté Dobroslavě. Je to novogotická kaple svaté Dobroslavy z konce 19. století v Brně-Černovicích. Je však ve velmi špatném stavu a snahy o její obnovu zatím končí naprázdno. Ale na počest svaté Dobroslavy vznikají památky zcela nové. Na vrchu Náκλο u Ratíškovice na Hodonínsku je nově umístěn soubor

Česká mše svatá v kapli sv. Orosie v Jace. Foto: svatadobroslava.cz

několika sochařských děl připomínajících dobu Velké Moravy. Mimo jiné je tam také socha svaté Dobroslavy i s kamenem dovezeným přímo z hory Oturia.

Svatou Dobroslavu ctí také pravoslavná církev, která úcty k této světici oficiálně vyhlásila, ve svátek svatého Václava 28. 9. 2022, a tento den také určila za její svátek. V Kryrech na Lounsku světici postavili kapličku.

Vzniká také česká legenda o svaté Dobroslavě, kterou sepisuje osoba v naší vlasti v tomto vskutku nejpovolanější. Je to sám pan profesor Petr Píthá, který napsal legendy ke všem našim národním světům.

Kde ještě existuje silná úcta k ní?

Momentálně je to jistě Španělsko, kde se nachází místo umučení svaté Orosie i její ostatky. Nicméně živá úcta k ní je také v části Itálie a Francie, potažmo v jižní Americe. V Itálii existuje komunita svaté Eurosie.

Pověděla byste něco k ikoně sv. Dobroslavy?

Jak jsem již zmínila, z loňské pouti naše modlitební společenství Přátelé Ducha Svatého přivezlo ikonu svaté Dobroslavy dotýkanou ostatků uložených ve Španělsku. Napsala ji jedna členka našeho modlitebního společenství. S touto ikonou od té doby putujeme po poutních místech

moravských i českých. Ještě v den příjezdu jsme ikonu svaté Dobroslavy donesli do Katedrály svatého Víta, Václava a Vojtěcha na Pražském hradě, kde byla postavena na hlavní oltář. Tuto ikonu jsme položili také na hrobku svaté Ludmily v Bazilice svatého Jiří na Pražském hradě. Druhý den, ve svátek svatých Petra a Pavla, s námi byla na pouti na Vyšehradě, ve svátek svatých Cyrila a Metoděje pak na Velehradě, hned poté na jízdě králů v Hluku a mohla bych pokračovat.

Kdo všechno je zapojen do aktivity přenesení ostatků světice zpátky domů?

I když jsme při přípravě loňské pouti do Španělska již věděli, že se jí zúčastní i pan biskup Mons. Prokop Brož, netušili jsme, že bude spojena také s oficiální žádostí o ostatky svaté Orosie. Byla jsem velmi mile překvapena, když se mi krátce před poutí ozval pan profesor Petr Píthá, že napsal jménem Kapituly všech svatých na Pražském hradě žádost o její ostatky a požádal mne o spolupráci. Navrhla jsem, že pokud by to přijal pan biskup Prokop Brož, mohla by být žádost nejen oficiálně doručena, ale ve Španělsku také veřejně přednesena za přítomnosti věřících. A to jsem netušila, že pan biskup Prokop Brož, kterému jsme tento dopis předali večer před odletem do Barcelony, jej pak na konci hlavní mše svaté v ka-

tedrále v Jace přednese ve španělštině. Na této souhře, kdy vše muselo proběhnout velice rychle a téměř bez přípravy, jsme pocítili, že vše už je v „nebeské režii“.

V loňském roce jste založila Společnost svaté Dobroslavy, z.s. Co vás čeká dále?

Kromě šíření povědomí a úcty ke svaté Dobroslavě je naším účelem prohlubování a šíření znalostí o jejím životě a době, ve které žila, a také prohlubování mezinárodní spolupráce a kulturní výměny se vztahem k osobnosti svaté Dobroslavy-Eurosie-Orosie. Ovšem za touto společností a jejími aktivitami stojí i nadále celé naše modlitební společenství Přátelé Ducha Svatého. Jeho členové se modlí ke svaté Dobroslavě i za obnovení úcty k ní u nás a získání jejích ostatků.

Ke spolupráci se šířením povědomí a úcty ke svaté Dobroslavě se nám přihlásila Společnost pro obnovu Mariánského sloupu na Staroměstském náměstí v Praze. Ta, na konci loňského roku, vydala brožurku Mgr. Ing. Josefa Pejřimovského PhD. s názvem *Svatá Orosia / Dobroslava, prvomučednice z Čech*. Podporu aktivit spojených se svatou Dobroslavou-Orosií přislíbil také Vojenský a špitální řád sv. Lazara Jeruzalémského. Svatá Dobroslava je spojena s úplnými počátky křesťanství v Čechách i na Moravě. Vyrůstala v péči svaté Ludmily a knížete Bořivoje, znal ji svatý Metoděj. Spojuje tak v sobě Moravu i Čechy, cyrilometodějskou tradici s tou svatoludmilskou a svatováclavskou. Rádi bychom pomohli připravit její důstojný návrat domů.

*Za rozhovor děkuje
Jan Šindelka*

*Denisa Michalčáková
psycholožka, působí ve Společnosti svaté Dobroslavy*

Mše svatá

Začínáme seriál článků vztahujících se k liturgii a jejímu „jazyku“.

Mše svatá patří k nejnámějším a přitom často nejméně pochopeným skutečnostem křesťanského života. Jejím středem není jen shromáždění věřících, ale tajemství Kristovy oběti, které se v liturgii zpřítomňuje. V novém cyklu textů se chceme krok za krokem zastavit u jednotlivých částí mše svaté, jejich slov, gest i symbolů – a znovu objevit jejich smysl a krásu. Liturgie totiž není souborem prázdných úkonů, ale živým vyjádřením víry, které nás vede k hlubšímu setkání s Bohem. Zveme vás, milí čtenáři, k tomu, aby pro vás byla mše svatá skutečným pramenem života.

O MŠI SVATÉ – ÚVODNÍ OBŘADY

Mše svatá jakožto nekrvavé zpřítomnění Kristovy oběti nutně vyžaduje z naší strany přípravu. Máme účast na svatých, božských skutečnostech, a proto je nezbytné tomu upravit naši dispozici. Je třeba se očistit ode všeho špatného a přistoupit k oltáři s čistým, neposkvrněným srdcem. To je smysl vstupních obřadů.

Tato příprava ke mši svaté se konala již od dob apoštolů. Didaché z konce 1. století napomíná věřící: „V den Páně se shromážděte, lámejte chléb a slavte Eucharistii; napřed však vyznávejte své hříchy, aby vaše oběť byla svatá.“ Zmínka o vyznávání hříchů neznamenal svátost smíření, nýbrž všeobecné vyznání podobné modlitbě *confiteor* (vyznávám se). Ačkoli přípravné modlitby mívaly v dějinách Církve různou podobu, význam byl vždy stejný: důvěra v Boha, k němuž přicházím, pokorné vyznání chyb a lítost nad nimi, aby člověk mohl slavit svatá Boží tajemství s co největším užitkem.

Mešní obřad začíná znamením kříže. Tímto znamením se naznačuje, že eucharistická oběť je totožná s obětí kříže. Slovy „Ve jménu Otce i Syna i Ducha Svätého, Amen“ vyznáváme víru v Trojjedného Boha a zároveň vyznáváme, že oběť na našem oltáři je přinášena z ustanovení Nejsvětější Trojice, k její cti a chvále a s její pomocí. Znamení kříže je pro věřícího křesťana nesmírně cenné – je výrazem naší víry, je pro nás zdrojem pomáhajících milostí, posilou v životě z víry a ochranou proti úkladům zlých duchů. Slovo *Amen* má dvojí význam: „*Staň*

Foto: Lukáš Malotín / Člověk a Víra

se“ – přejeme si, aby nám Bůh udělil, co znamením kříže vyjadřujeme; a zároveň: „*Ano – tak jest*“ – čímž potvrzujeme svůj úmysl konat oběť mše svaté ke cti a chvále Nejsvětější Trojice. Znamení kříže má také hluboký symbolický význam: Když sestupuje ruka z čela na hrud, naznačuje se tím, že Kristus pro naši spásu sestoupil

z nebe na zem; pohyb ruky zleva doprava naznačuje, že Kristus nás svou smrtí na kříži vykoupil, z levice – místa zavržení – nás přenesl na pravici – do věčné slávy. Znamení kříže má posvětit všechny naše myšlenky, naznačené čelem; všechny naše tužby, naznačené hrudí, a všechny naše skutky, naznačené pravíci, která činí

Foto: Milan Motyka / Člověk a Víra

toto posvátné znamení.

Úvodní obřady pokračují prosbou *Kyrie, eleison* (Pane, smiluj se). Tato modlitba je výrazem nehodnosti a slabosti, ve které kněz i věřící prosí trojjediného Boha o smilování a o pomoc ve všech potřebách. Modlitba *Kyrie, eleison* je převzata z litaní, které se věřící modlili přede mší svatou. Ve starých dobách byla v římské liturgii konána tzv. *stationes* (zastavení). Věřící se spolu s celebrantem shromáždili v některém z římských kostelů a procesím kráčeli ke kostelu, ve kterém měla být sloužena mše svatá. Během procesí se lid modlil litanie ke všem svatým, které jsou ve své kompletní verzi zakončené zpěvem *Kyrie, eleison*. A právě tato slova zaznívala, když lid vcházel do kostela. Odtud se pak tato modlitba dostala do úvodních obřadů mše svaté. Že se jedná o skutečně starobylou praxi Církve, dosvědčuje skutečnost, že se tato modlitba modlí v řečtině. V Římě se totiž v prvních stoletích sloužila mše svatá řecky a teprve později latinsky.

Při slavnostní mši svaté následuje chvalozpěv *Gloria* (sláva na výsostech Bohu). V první části je oslavován Bůh Otec za to, že nám zjevil svou slávu; ve druhé části prosíme Syna, Beránka Božího, o smilování a vyslyšení našich proseb, a chvalozpěv končí oslavou Ducha Svatého. Tento hymnus tak naznačuje hned na začátku, že mše svatá je přinášena jako

obětí díky, chvály a proseb. Původně se tento hymnus vztahoval pouze na Boha Otce (Sláva na výsostech Bohu...), ale později v souvislosti s ariánskými bludy (4. stol.), které popíraly Božství Pána Ježíše, byl text rozšířen na hymnus k oslavě celé Nejsvětější Trojice.

Úvodní obřady jsou zakončeny modlitbou zvanou *collecta* (sebraná). Toto označení má dva významy. První se týká věřících, kteří jsou společně účastni (sebrání a usebrání) na bohoslužbě. Druhý význam se vztahuje na kněze, který v této modlitbě předkládá Bohu (sebrané) úmysly věřících. Modlitba má vždy dvě části. První obsahuje skutečnost, kterou Církev ten den připomíná. Jedná se o události ze života Pána Ježíše a Panny Marie, svátky svatých a jiné příležitosti, jako je například posvěcení kostela, a druhá část pak již vyjadřuje samotnou prosbu. Takto například prosí modlitba o svátku svatého Aloise: „Bože, jenž rozdáváš své dary a v životě svatého Aloise jsi podivuhodně spojil nevinnost s kajícíostí; dej nám na jeho přimluvu a pro jeho zásluhy, abychom, když jej následujeme v nevinnosti, snažili se mu podobat v kajícíosti.“ Úvodní modlitba je zakončena takzvanou doxologií, tedy oslavou Nejsvětější Trojice (skrže našeho Pána Ježíše Krista...). Církev se takto modlí, protože se před Bohem pokorně dovolává zásluh Pána Ježíše, a k nim

připojuje své prosby. Tato skutečnost je nesmírně důležitá, protože odráží základní princip mše svaté a naší účasti na ní. Oběť mše svaté již nepřináší Pán Ježíš sám jako na kříži, nýbrž spolu s ním celá Církev. Kristus jako Hlava Církve je hlavním obětujícím, jeho obětí je nekrvavým způsobem přinášena posvěcenými služebníky a Boží lid se k této oběti připojuje, čímž vzdává Bohu nejvyšší chválu a zároveň získává potřebné milosti k řádnému životu zde na zemi a pro život věčný.

Při slavnostní mši svaté kněz po příchodu okuřuje oltář. Okuřování je projevem božské úcty. Kadidlo se spaluje pouze ke cti Pána Boha a nikde jinde se jako projev úcty neužívá. Důvodem je skutečnost známá již ve Starém zákoně, kdy se v oblaku zjevoval Bůh, a tento oblak Boží přítomnosti je symbolizován oblakem kadidlového kouře. Druhý význam je symbol modliteb – jako dým kadidla stoupají k nebi také naše modlitby.

K úvodním obřadům ještě důležitou poznámku. Velice často lidé přicházejí na mši svatou pozdě. Je jisté, že vznikají situace, ve kterých není možné přijít včas. Avšak zaviněné opoždění je hříchem, zvláště pokud tak někdo činí pravidelně. Jak tedy takový člověk začíná mši svatou? Jaká je jeho dispozice? Vstupní obřady a s nimi spojený úkon kajícíosti vynesl, neměl tedy příležitost vzbudit lítost a prosit o odpuštění dřívějších hříchů a navíc se dopouští dalšího provinění. Mše svatá má člověka posvětit a on ji naopak začíná hříchem; větší paradox snad ani být nemůže!

P. Šimon Polívka

P. ICLic. Mgr. Šimon Polívka Ph.D. farář ve Vejpřtech, člen Diecézního soudu litoměřické diecéze

CTNOSTI JAKO „SUPERNÁVYKY“ ÚSPĚŠNÉHO LIDSTVÍ

Možná právě dnes potřebujeme něco velmi starého: návrat k ctnostem. Jen ty totiž dokážou zkrotit „silné bohy“, kteří se znovu vracejí do veřejného prostoru, a zabránit tomu, aby jejich síla vedla k chaosu či nadvládě místo k odpovědnosti a charakteru.

Komentátoři společenského dění mluví o takzvaném „posunu nálad“. Myšlenky, které ještě nedávno působily nedotknutelně, začnou najednou znít otřepané a prázdně. Mnozí dnes cítí, že se něco podobného skutečně děje: po období byrokratického jazyka, relativismu a opatrného moralizování přichází návrat k realitě.

Americký publicista Rusty Reno tento vývoj popsal jako návrat „silných bohů“ – vlastenectví, víry a pravdy. Po zkušenosti světových válek jsme se je snažili nahradit „slabými bohy“ pokroku, tolerance a relativismu. Jenže za pokrok nebo toleranci je málokdo ochoten něco obětovat. Výsledkem se stala společnost individuí, kteří sice mají mnoho možností, ale často postrádají smysl.

Jenže návrat silných motivací není automaticky dobrou zprávou. Stejně síly mohou vést k odvaze i k fanatismu. Potřebují proto usměrnění – a právě zde vstupují do hry ctnosti. Problém je, že o nich většinou jen mluvíme. Vyzýváme sami sebe k moudrosti, pracovitosti nebo velkorysosti, ale samotné napomenutí člověka příliš nezmění. Klíč spočívá v tom, že ctnost není vznešený ideál ani morální póza. V původním smyslu znamená návyk – dobrý návyk, který vzniká opakováním. Ctnosti jsou podobné svalům: každý je má, ale pouze používáním zesílí. Starověké civilizace to považovaly za samozřejmost. Ctnosti byly jakýmsi lidským „operačním systémem“, základem osobního i společenského života. Moderní doba se však pokusila vystavět morálku pouze na rozumu – a místo sdíleného porozumění dobrému životu vznikl spíše nekonečný spor názorů. Přestali jsme se ptát, jakým člověkem by-

Foto: František Ingr / Člověk a Víra

chom měli být, a začali jsme se přít, kdo má pravdu.

Čtyři kardinální ctnosti

Obnova ctností proto není návratem do minulosti, ale velmi praktickým úkolem současnosti. Výzkumy pozitivní psychologie, managementu i populární literatura o návycích totiž opakovaně potvrzují totéž: vlastnosti, které vedou k lidskému rozkvětu, jsou ve skutečnosti staré známé ctnosti – jen dnes nesou jiná jména. Systematicky je popsal už Tomáš Akvinský. Vycházel z prosté zkušenosti: každý den myslíme, jednáme a prožíváme emoce. A právě tyto oblasti odpovídají čtyřem kardinálním ctnostem.

Prozíravost znamená praktickou moudrost – schopnost činit dobrá rozhodnutí. Spravedlnost usměrňuje naše vztahy k druhým. Statečnost nezname-

ná nemít strach, ale jednat i tehdy, když ho cítíme. Kdybychom například chtěli růst ve statečnosti, Akvinský uvádí čtyři různé druhy odvahy, čtyři různé ctnosti, které dohromady tvoří statečnost. A pokračuje v tomto rozlišování pomocí již výše zmíněných „otázek“ a ptá se: „Chceš-li růst ve statečnosti a potýkáš se se strachem, jedná se o strach z problému, který můžeš zvládnout a překonat? Nebo máš strach z problému, který bude dlouhodobý?“

V prvním případě říká, že existují dva způsoby, jak životní problémy překonat: tvrdou prací a vynaložením peněz. Pokud jde o tvrdou práci, ctností je velkorysost (*magnanimitas*). Latinský název pochází ze spojení *magna anima*, tedy „velká duše“. Je to návyk pustit se do řešení velkého problému s nadšením. Je to elán. Je to ctnost, kterou vidáme u cha-

rismatických lidí. Její krása však spočívá v tom, že se s ní nikdo nerodí. Je to sval jako všechny ostatní, který může každý z nás cvičením rozvíjet.

A konečně je tu návyk, kterému se dříve říkalo zdrženlivost či uměřenost, avšak dnes je toto slovo spojováno téměř výhradně s alkoholem nebo se zdrženlivostí vůči němu. Původní latinské slovo *temperantia* znamenalo sebekázeň, takže čtvrtou kardinální ctností je návyk sebekázně. Nejde však o návyk silné vůle. Je to návyk racionálně se rozhodovat, kdy a jakou touhu následovat. Když máte nějakou touhu, sebekázeň pak znamená rozhodnutí: následovat ji, nebo ne?

Záměrně odlišuji sebekázeň od vůle, protože když se snažíte projít životem pouze silou vůle, může to být předem prohraný boj. Vůle je jako benzin v nádrži – dá se vyčerpávat. A jakmile se vyčerpá, nezbyvá než si prostě odpočinout a čekat, až se znovu doplní, podobně jako když natankujete. Ctnost sebekázně je spíše jako sval. Čím více ji používáte, tím je silnější. To je důležitý rozdíl. A Tomáš Akvinský tím ukazuje, že v sebekázi nerosteme tím, že své touhy potlačujeme, ale tím, že je vychováváme a ubíráme se lepším směrem.

Pokud tedy mám touhy, které mě vedou k činům, jež považuji za hloupé a kterých bych později litoval, pak pokaždé, když se rozhodnu takovou touhou nenásledovat, oslabuji její vliv na sebe.

A co se týče mých tužeb, které jsou konstruktivnější, je tomu naopak: pokaždé, když je potvrzují, pokaždé, když je následuji, je posilují.

Akvinský ukazuje, že ctnosti mají velmi konkrétní podoby. Statečnost zahrnuje například vytrvalost v dlouhodobých obtížích nebo odolnost vůči psychickému utrpení. Moderní psychoterapie dnes překvapivě potvrzuje totéž: malé kroky odvahy, opakované každý den, postupně proměňují lidské prožívání. Podobně i sebekázeň zahrnuje ctnosti, které usměrňují naše touhy – třeba pílí, tedy správně nasměrovanou zvědavost. Problém dneška totiž není nedostatek informací, ale to, že svou touhu poznávat často promarníme nekonečným scrollováním.

Právě zde se ukazuje „superrozměr“ ctností. Nevedou k životu plnému zákazů. Naopak: člověk postupně začne chtít to, co je dobré. Jeden starý vtíp říká: „Na počátku bylo slovo – a to slovo bylo ‚ne‘.“ Ctnost ale obrací tuto představu naruby. Dobro se stává přitažlivým.

James Clear v knize *Atomové návyky* píše, že změna chování vyžaduje změnu identity – člověk si musí říct: „Jsem ten, kdo...“ Tomáš Akvinský jde ještě dál a říká, že osvojení si nového návyku (nové ctnosti) vyžaduje opakované cvičení, ale také jasnou představu o cíli, k němuž směřujete – o tom, jakým člověkem se chcete stát. Akvinský však jde ještě dál.

Poukazuje na to, že když v nějaké ctnosti rosteme, neměníme jen svou identitu, ale ve skutečnosti se stáváme – i fyzicky – jiným člověkem. Právě proto označuje ctnosti za naši „druhou přirozenost“. Psal to před 750 lety, ale současná neurověda mu dává za pravdu a odkazuje na to, co se označuje jako neuroplasticita mozku: když si osvojujeme nové návyky, nové ctnosti, náš mozek se přenastaví, skutečně se fyzicky mění. Bez ohledu na věk lze mozek rozvíjením nových návyků vždy znovu „přeprogramovat“. Díky ctnostem se stáváme novými – a lepšími a plnější se rozvíjejícími lidmi.

Obnova ctností tedy není moralizování. Je to realistická cesta, jak dát sílu lidským motivacím správný směr. Pokud se má naše doba vrátit k realitě, musí se zároveň vrátit i k charakteru.

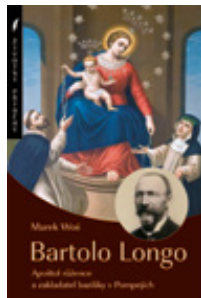
Andrew Abela
(redakčně upraveno, kráceno)
Public Discourse
přeložila Alena Švecová

Andrew Abela
vysokoškolský pedagog

Z nabídky nakladatelství a knihkupectví PAULÍNKY

NAKLADATELSTVÍ PAULÍNKY • Jungmannovo nám. 18, 110 00 Praha 1,
tel.: 224 818 757, on-line knihkupectví: www.paulinky.cz, objednavky@paulinky.cz

Massimo Fusarelli: *Svatý neklid: Život Františka z Assisi*

Zbrusu nový životopis sv. Františka z Assisi († 1226) vypráví Massimo Fusarelli, současný generální ministr Řádu menších bratří. Na světcově příběhu plném neklidného hledání vidíme sílu evangelia, které – pokud ho někdo vezme vážně – má moc prokvasit lidské životy, a skrze ně pak ovlivnit dějiny církve i celé společnosti.
Brož., 240 s., cena 299 Kč

Marek Woś: *Bartolo Longo: Apoštol růžence a zakladatel baziliky v Pompejích*

Podivuhodný život sv. Bartola Longa (1841–1926), kdysi spiritisty a kněze satanistické sekty, dokládá, že Bůh povolává ke svatosti každého. Po zázračném obrácení žil převážně v Pompejích, kde se věnoval sirotkům, dětem vězňů a šíření růžence, k čemuž ho vyzvala Panna Maria.
Brož., 224 s., cena 279 Kč

CO JE DUCHOVNÍ DOPROVÁZENÍ

Jedete do hor a chystáte se na túru. Cíl znáte, máte po ruce mapu i navigaci v telefonu. To by mohlo stačit.

Přesto by se hodil někdo, kdo cestu dobře zná a má zkušenosti. Mohl by vám doporučit trasu „šitou na míru“ s ohledem na váš věk, kondici či zdravotní stav. Během společného putování by vám ukázal krásné výhledy do údolí, upozornil na vzácné druhy chráněných rostlin a doporučil místo ke krátkému odpočinku nebo nabrání sil pro další stoupaní k vrcholu. A především by vás vedl správným směrem. Naše úsilí přiblížit se Bohu se často připodobňuje k cestě. Někdy jdeme pozvolna, jindy postáváme, občas možná běžíme. Důležitý však není jen pohyb, ale směr, kterým se ubíráme. Víme, že On je naším cílem a konečnou destinací. Chceme dojít tam, kde „ani oko nevidělo a ucho neslyšelo, co ani člověku na mysl nepřišlo...“ (srov. 1 Kor 2,9). Jsme tam ale schopni dojít sami, bez průvodce, bez povzbuzení či varování?

Cesta do nebe není procházka. Ježíš opakovaně říká, že není snadná (srov. Mt 7,14). Může být náročná i nebezpečná – a pokud si člověk nedá pozor, může přijít o všechno, dokonce i o víru. Na cestě složitým terénem je dobré mít průvodce. A na cestě do nebe to platí dvojnásob. Praxe duchovního doprovázení má v církvi dlouhou tradici. Už v Ježíšově době i v časech prvních křesťanů přicházeli lidé s touhou mluvit o duchovních věcech a hledat, jak žít svůj vztah s Bohem. Ten, kdo doprovází, nezastupuje místo Boha, nevykonává práci místo doprovázeného. Kráčí po jeho boku, povzbuzuje ho a pomáhá mu číst, co se děje v jeho srdci. Upozorňuje na věci, které by mohly zůstat nepovšimnuty, pomáhá lépe porozumět znamením doby, hlasu Božímu, nebo rozeznat hlas pokušitele, hlas těžkostí, které se nedaří překonat. Právě proto je důležité, abychom na této cestě nebyli sami.

K duchovnímu doprovázení přicházíme, abychom hledali Boží vůli, slyšeli

Foto: Lucia Kubičarová / Člověk a Víra

Jeho hlas a rozpoznávali, jak konkrétně působí v našem životě. Je nám oporou zejména v obdobích, kdy ztrácíme vytrvalost v modlitbě nebo zapomínáme, že i svou práci můžeme obětovat za druhé a každý den soustředěněji prožívat v Boží blízkosti. Povzbuzuje nás také k hlubší spolupráci s naším strážným andělem a k vytváření prostoru pro růst vztahu k Panně Marii, která nás vždy vede ke svému Synu. Chceme-li na cestě k Bohu skutečně růst, nestačí se setkávat s doprovázejícím jen občas, když se něco nedaří. Pro naši cestu ke svatosti je důležitá pravidelnost. Je to chvíle, kdy se člověk zastaví, ohlédne se za tím, co už ušel, a hledá směr pro další kroky. To vše však vyžaduje upřímnost a důvěru. Lékař nemůže pomoci pacientovi, pokud mu pravdivě nesdělí své potíže. Bez důvěry nelze mluvit otevřeně – a bez otevřenosti není možné postupovat dál a růst. Duchovní doprovázení je jemný proces; jak říká papež František, připomíná spíše zahradičení než stavbu domu. Hořčičná semínka potřebují čas, vodu i světlo.

A také pokoru a ochotu ke změně pohledu, otevření oken, na která jsme v každodenním shonu zapomněli. Jen tak můžeme zakusit působení Ducha, který vane, kam chce, ale nikdy ne proti naší vůli. Znakem moudrosti je ochota

nechat se poučit (srov. Mdr 6,17). Pohled do zrcadla sám o sobě nestačí – člověk si může obraz snadno upravit. Když se však podíváme do zrcadla s pomocí druhého, může nám to pomoci uvidět pravdu o sobě samém. Pak už je na nás, abychom vše, co jsme v duchovním doprovázení zaslechli a rozpoznali, přenesli do každodenního života. Abychom znovu a znovu slyšeli slova povzbuzení, přijímali podněty ke změně a někdy i doporučení zpomalit, zadívat se k obzoru a neztratit ze zřetele pravý cíl.

Jak ale najít někoho, kdo se může stát naším průvodcem? „Kdo hledá, ten nalezne, kdo tluče, tomu bude otevřeno...“ (srov. Mt 7,7). Hledání je nezbytné podpořit vytrvalou modlitbou. A také se ptát na radu. Třeba kněze v naší farnosti nebo blízkých, kterým důvěřujeme, kteří jsou ve svém vztahu k Bohu pravdiví a drží se Pravdy. Těch, kteří mají s duchovním doprovázením zkušenost.

Ježíš nás vybízí k prozíravosti. Nestačí mít lampu, je potřeba mít i olej do zásocky (srov. Mt 25,4). Je moudré a prozíravé, když nás na cestě duchovního života někdo doprovází – někdo, kdo nás zná a někdy vidí dál než my sami.

Marie Kvapilíková

RESUSCITACE OD SVATÉHO FRANTIŠKA

Užili jsme si za posledních pár let se sv. Františkem kulatých výročí dost (výročí narození, stigmatizace, Sluneční písně, stavění betlémů), ale díky italskému nápadu vystavit Františkovy ostatky k osmisetletému výročí jeho smrti se teprve ukázalo, co nejen pro františkány a katolickou církev, ale pro celý svět sv. František opravdu znamená.

V Čechách se ozývaly skeptické (jak jinak) hlasy, na co se jezdit dívat na nějaké kosti, ale Morava je přece jen trochu jiná liga, a tak jsem jela autobusem s výpravou z malé vesničky Modřice nedaleko Brna, která byla schopná vypravit dva autobusy doplněné pár zájemci z jiných částí Moravy. (Mimochodem, velela tomu bezvadná nová cestovka CK Pastor s.r.o.) Viděli jsme toho cestou víc (Siena, Gubbio, San Marino), ale hlavním cílem naší pouti bylo Assisi a ostatky sv. Františka. Překvapena jsem byla nejen já (v Assisi jsem byla dvakrát) a všichni účastníci zájezdu, ale nejspíš i assistí obyvatelé, kteří se pro nával lidí mnohokrát nemohli dostat ani do svých domovů. Jejich auta se prodírala zástupem, který se mačkal kolem domů a tiše dělal místo, protože nesestával z turistů, ale z lidí věřících, kteří se přijeli podívat a pokleknout před ostatky národního světce – sv. Františka. Proč národního, jsem usoudila z toho, že naprostá většina poutníků byli Italové.

Byl to překvapivý fenomén téhle pouti – a sice fronty. Před dolní bazilikou sv. Františka byl postaven zastřešený průchod, který stál před samotným cílem. V něm byly sektory po 750 lidech a ty sektory uvnitř byly tři. Za stanem se táhla fronta v šíři 15–20 lidí přes celé město až dolů k parkovišti, hrubým odhadem 2 až 3 kilometry. Ti všichni lidé museli být objednaní dva tři měsíce předem. Popisuju to obrovské množství lidí proto, že mě to dojalo a vyrazilo dech. To že je ta umírající církev, jak se v našem severoevropském prostoru šíří, názoru se tleská a oceňuje se jako pravdivý? Tahle část těla církve, zdá se, na smrtelném loži neleží.

Když vejdete do baziliky, na jejímž konci jsou vystaveny ostatky, musíte zmlknout, přestat fotografovat a zaposlouchat se do jiného hlasu, než je ten venkovní. Jako by tam sv. František byl

Assisi. Foto: Věra Eliášková

fyzicky přítomný. Vystojíte tu poslední frontu a spočinete u toho, co zůstalo po tomhle andělském světcí: pár holenních kostí, několik žeber a malá, věky seschlá hlava. A v rohu krabička malých zbytků kostí, nejspíš připravená pro další kostely, které ponесou jeho jméno. Světsky řečeno, nemůže být větší ponížení pro člověka než se dívat na jeho zbytky – ostatky. Nezůstane toho materiálně po člověku mnoho, a přece i to málo sv. Františkovi stačí, aby k sobě a především k Bohu tolik lidí přitáhl. Jemu totiž nikdy žádné ponížení nevadilo – naopak. Jako by všechny vyzýval: „Pojďte se podívat, co ze mě zbylo! Ale co na tom! Jen Bůh je důležitý!“ A tak v tichu ke sv. Františkovi obrátíte své srdce a prosíte: Svatý Františku, vypros nám větší víru!

Svatý František není totiž žádný kýčovitý změkčilec, který se vznáší na obláčku a povídá si s ptáčky. Jen pro představu: bydleli jsme v Gubbio, známém příhodou se zkroceným vlkem. Měla jsem za to, že si sv. František odskočil do nějaké vesnice poblíž Assisi. Gubbio je od Assisi vzdálené 50 km. Taková menší procházka. Svatý František umí být i jinak pěkně tvrdý. Nedávno jsem chtěla, aby mi byly proplaceny nějaké peníze za různé služby ve farnosti a svatý František to rychle zařídil: doma mi odešly všechny spotřebiče a celé mě to stálo cca 20 tisíc. Na pouti

jsem se modlila za naši farnost a po příjezdu jsem se dozvěděla, že náš pan kostelník, který dělá první poslední, spadl ze stromu a zlámal si obratel. Naštěstí bez fatálních následků. Svatý František není zkrátka žádný troškař. Jeho modlitby neslouží nám, našemu zdraví a našemu šťastnému životu na zemi, ale pomáhají větší víře a lásce k Bohu a naší spáse.

A ještě jedna fronta, taky pěkně dlouhá, se v Assisi vytvořila: k hrobu čerstvého světce Carla Acutise. Kolik maminek a táťů tady stálo a prosilo za své děti, za své kluky a holky stejně staré jako byl Carlo. Jako by se ten vzdech zhmotnil a visel nad frontou jako hlavní myšlenka, jako společná modlitba: „Svatý Carlo, pros za naše děti!“ Víra a církev nejsou mrtvé. A pokud umírají, svatý Carlo a svatý František zahájili resuscitaci. Ti dva přes 800 let, které je od sebe dělí, si podávají ruce, které se sepejate spojují v jednu velkou přímluvu: „Bože, smiluj se na tímhle světem!“

Věra Eliášková

Věra Eliášková
dramaturgyně a scénáristka

CO SE SKRÝVÁ POD POVRCHEM SKANDÁLŮ JEFFREYHO EPSTEINA

S tím, jak se postupně zveřejňují miliony stran dokumentů týkajících se Epsteinova případu, mnohé šokuje jejich samotný objem i rozsáhlá síť kontaktů, kterou si tento nechvalně známý sexuální delikvent udržoval.

Aspoň nějaký kontakt s ním mělo mnoho významných postav z řad elit. Ty nyní kvůli těmto vazbám upadají v nemilost. Skandály nikoho nešetří. Zveřejněné dokumenty jsou sice děsivé, ale jejich existence naznačuje, že pod povrchem se skrývá něco ještě horšího. Taková síť kontaktů nevznikne přes noc. Dynamická povaha popisovaných zločinů vypovídá o tom, že odhalené dokumenty představují jen špičku obrovského ledovce.

Špička ledovce

Epsteinův skandál je možný jen díky tomu, že zkažená liberální kultura v sobě již nese značnou míru zvrácenosti, kterou zmíněné dokumenty popisují. Jde o hlavní proud, který proniká do mnoha oblastí. Filmy a sdělovací prostředky všudypřítomně zobrazují a oslavují nemorální vztahy. Móda a populární kultura vykresluje, a dokonce glorifikuje to nejzkaženější chování. Internetové memy a sociální sítě posouvají hranice slušnosti šokujícím obsahem, který porušuje veškerá pravidla. Široká veřejnost projevuje hlad po pikantních detailech těchto skandálů, což naznačuje jakousi skrytou spoluúčast na této nemravnosti. Když se Epsteinův ledovec objevil na obzoru, půda již byla připravena. Tato odhalení, která přizívají vše iracionální, zkažené a nečisté, lidi přitahují.

Pod hladinou

Špička ledovce předpokládá obrovskou masu ledu pod mrazivou hladinou. Tato ostře sledovaná zhýralost, která plní titulní strany novin, tedy předpokládá existenci temného podsvětí, jež čerpá ze všech úrovní společnosti a rozkládá ji jako celek. Souběžně s Epsteinovou sítí jistě existují i místní sítě nepravosti.

Ty musí mít své postavy podobné Epsteinovi, které napomáhají šíření neřesti a nestoudnosti. Mají svá temná tajemství. Jediný rozdíl spočívá v tom, že tito lidé zůstávají skryti. Mnozí se snaží debatu o Epsteinovi interpretovat jako třídní boj mezi zkorumpovanými elitami a nezkaženým prostým lidem. Pravda je však taková, že celá společnost je prohnílá a podílí se na všeobecném úpadku. Jakýkoli návrat k řádu proto musí zahrnovat celkovou morální obrodu.

Stav veřejné morálky

O degeneraci celé společnosti vypovídá hrůzný stav veřejné morálky, která od sexuální revoluce šedesátých let prudce upadá. Zvláště viditelné to je na rozkladu rodiny. Tam, kde rodina chybí, lze očekávat naprosto ponižující vztahy, zhýralost a rozvrácené domovy. Zkáza způsobená rozvody a nesezdaným soužitím připravuje půdu pro ty nejhorší skandály epsteinovského typu.

Druhým indikátorem je rozmach zhoubných vlivů, jež nahloďávají morálku. Ty lze nalézt v sítích spojených s drogami, zločinem a nelegálním obchodováním. Tyto vlivy pronikají do státních škol, místních komunit i průmyslu. Narušují sociální vazby, které drží společnost pohromadě.

Za zvláštní zmínku stojí ještě třetí prvek společenské zkázy. Na obrovském rozmachu výrobců a spotřebitelů pornografie se nutně podílí rozsáhlé podsvětí agentů. Tato zhouba je všeobecně dostupná na jedno kliknutí myši v soukromí každé malé obrazovky. Lidé mohou takový obsah vytvářet pomocí kamer ve svých telefonech a nyní i programů umělé inteligence. Všechny tyto faktory pomáhají měnit svět v neustále se rozši-

řující stoku neřesti, která je dnes skrytá, ale čeká na svůj čas, kdy bude odhalena.

Poskvrnění národa

Kauza Epstein nespočívá jen v odhalování zapletených osob. Všichni by měli být za případné zločiny, kterých se dopustili, stíháni před řádným, nikoli mediálním soudem. Nejhorší na celé věci je však to, že tato exploze špíny potřísnila vše, co se v okolí těchto prominentních osobností nachází. Celý národ je poskvrněn a média se proměnila v obří bulvár, chrlicí ta nejodpornější tajemství. Tato aféra slouží jako katalyzátor, který ta otřesná témata vnáší do celonárodní diskuse. Směřuje k oslabení společenské důvěry i autority vedení.

Lidé mají přirozený sklon následovat elity, které udávají tón společnosti. Pokud se tito vůdci věrně ubírají cestou ctnosti, celá společnost vzkvétá. Když však mravně zbloudí, sehrávají opačnou roli a spolu se svými obdivovateli se řítí ze srázu do záhuby, a to jak v životě pozemském, tak i v tom budoucím.

*John Horvat II.
The American TFP – Defense of Tradition,
Family & Property
přeložila Alena Švecová*

*John Horvat II.
výzkumný pracovník*

KDYŽ SOUD STOJÍ PROTI SVĚDOMÍ: VELIKONOČNÍ ZAMYŠLENÍ Z NEPOMUKU

Je-li kdo smutný, ať se raduje, neboť zvítězil život nad smrtí.

Je-li kdo nemocný, ať volá jako apoštol Petr: „Jeho ranami jsme uzdraveni“ (1 Petr 2,25). Je-li kdo chudý, ať čerpá z pokladnice darů Kristových, vždyť zaslíbil: „Dám vám Ducha svatého, z mého vezme a vám dá.“ Bojí-li se někdo, ať přijme pokoj, neboť Kristus řekl: „Pokoj vám zanechávám... Ať se vaše srdce nechvěje a neděsí!“ (Jan 14,27) Je-li kdo hříšný, ať slyší tato Kristova slova: „Komu hříchy odpustíte, tomu jsou odpuštěny.“

Zvláště bych chtěl připomenout první slova Kristova po zmrtvýchvstání apoštolům o odpuštění: „Pokoj vám.“ Po těch slovech na ně dechl a řekl jim: „Přijměte Ducha svatého. Komu odpustíte hříchy, tomu jsou odpuštěny“ (Jan 20,21–23). Při letošní modlitbě u Božího hrobu jsem zvláště pocítil vděčnost Bohu – i za minulost, kdy mi jiní ublížili. „Buď vůle tvá.“ Tak se to mělo stát, abych poznal tebe, Bože, a tvoji lásku. Vše odpouštím, vždyť i mně bylo odpuštěno.

V naší farnosti jsme velikonoční vigílii slavili na místě, kde byl pokřtěn sv. Jan Nepomucký, pak též mši sv. ze Vzkříšení na místě, kde se sv. Jan narodil. Nejen náš národ, ale celý svět ho slaví jako strážce zpovědního tajemství, záruku morální autonomie svědomí proti zvláštní královské autoritě.

Před několika dny náš Ústavní soud zamítl konkordát, smlouvu mezi Svatým stolcem a státem, neboť chrání zpovědní tajemství. Jaká to zvlášť, jaká to pýcha, jaká morální zvrácenost musí být u těchto nejvyšších soudců! Asi před rokem navštívil Nepomuk předseda Ústavního soudu Josef Baxa a vyzvedával si spolu se svou manželkou její křestní list. Ano, ona byla pokřtěna v Nepomuku. A já jsem mu tehdy vytýkal, že ve věcech morálních se nemá a nemůže ani Ústavní soud stavět nad Boha, nad církev a její učení.

Foto: arcidekanstvi-nepomuk.cz

Jak je vidět, nepoučil se. Zdánlivě se tito soudci tváří neutrálně a jako Pilát si myjí ruce. Po Čechách a v celé Evropě však stojí desetitisíce soch sv. Jana – ty němé kameny budou jednou svědčit o jejich zvráceném svědomí. Našel se ovšem jeden ze soudců tohoto soudu, Tomáš Langášek, a napsal odlišné stanovisko, které shrnul ve slovech: „Je to trpká historická kuriozita, že zpovědní tajemství odmítá Ústavní soud země, jež zrodila ve světě proslulého sv. Jana Nepomuckého, onoho ‚hrdinu vzdoru vůči svévoli sekulárních sil, který za neprozrazení zpovědního tajemství zaplatil cenu nejvyšší.“

Vraťme se však ke Kristovu vítězství nad smrtí a nad hříchem. Kristus vstal z mrtvých – a nespravedliví soudci se ukázali jako hlupáci, krutí vojáci, kteří ho týrali, již nemají nad jeho tělem žádnou moc, démoni byli odsouzeni k záhubě pekla a my jsme v něho uvěřili. Bylo nám odpuštěno a náš smrtelný život se

proměnil v život věčný. Kristus vstal z mrtvých a odešel do nebe, aby nám připravil místo ve svém království, a my slavíme památku jeho smrti a zmrtvýchvstání a on je uprostřed nás. Kristus vstal z mrtvých!

P. Jiří Špiřík

*P. Ing. Jiří Špiřík Th.D.
farář v Nepomuku*

PRAVDA A LÁSKA: NEROZLUČNÉ SPOJENÍ

„Pravda není něco, co by bylo dané jednou provždy.“ Takto vyzněla nedávná slova prezidenta Petra Pavla, která vzbudila pozornost i polemiku. Byla vyslovena patrně v dobré víře – aby prostor pro dialog zůstal otevřený – a zazněla v souvislosti s odmítnutím smlouvy se Svatým stolcem. Právě zde se však ukazuje, jak tenká je hranice mezi otevřeností a ztrátou orientace.

„Modleme se za naše kněze, které možná nečekají lehké časy. Modleme se i za naše nepřátele, kteří možná z nevědomosti nevidí, že Evropa bude buď katolická, nebo muslimská – rozhodně ne sekulární. Modleme se za všechny, vždyť Bůh čeká do poslední chvíle na každého z nás,“ napsala autorka Stanislava Kubizňáková ve své reflexi nad touto událostí pro týdeník *Echo*.

Tento posun od pravdy k názoru není jen akademickou debatou. Má svou velmi konkrétní podobu. Zažila jsem ji letos znovu na Pochodu pro život. „Když jsme se blížili k Bartolomějské, obklopila nás skupina mladých lidí. Křičeli, že naše děti budou jako oni. Jedno děvče mi z bezprostřední blízkosti nadávalo. Muž s třípytkami na obličej vykřikoval: ‚Moje tělo, moje volba!‘ Byla v tom agrese, ale ještě víc cosi bolestného... těch mladých lidí mi bylo upřímně líto. Protože v jejich křiku nebyla svoboda, ale nejistota,“ popsala jedna z účastnic.

Není náhoda, že podobné napětí dnes vidíme po celém světě. Biskupové v Ghaně ve svém pastýřském listu varují před tím, co označují jako „homoheresi“ – tedy před ideologií, která popírá řád stvoření a nahrazuje jej subjektivním pocitem. Nejde jim o odsuzování lidí, ale o obranu pravdy o člověku. Podobná va-

Foto: Jaroslav Lizner / Člověk a Vira

rování zaznívají i jinde: před společností, která ztrácí schopnost rozlišovat mezi realitou a konstruktem, mezi tím, co je, a tím, co bychom si přáli, aby bylo.

Dokonce i někteří dřívější kritici křesťanství dnes připouštějí, že jeho opuštění vede k prázdnotě, kterou nelze dlouhodobě unést. Světoznámý komik John Cleese, spoluvůrce seriálu *Monty Pythonův létající cirkus*, nedávno publikoval komentované prohlášení o britské kulturní identitě. Na platformě X překvapivě hájil křesťanské dědictví země a varoval před vývojem, který by mohl zásadně proměnit její charakter, konkrétně zmínil islamizaci. Stáří umí být moudré.

Také v Německu jsme se krátce po Velikonocích mohli setkat s výroky, které ukazují hluboké napětí uvnitř samotné církve. Pomocný biskup Ludger Schepers z essenské diecéze například uvedl, že Bůh podle něj zamýšlel existenci různých sexuálních orientací, a ostře kritizoval patriarchát i jeho církevní podporu.

Podle jeho slov církev po staletí nejen tolerovala, ale i aktivně prosazovala patriarchální struktury, což označil za neslučitelné s křesťanskou vírou. Očekává proto významné změny ve vnímání sexuality i role žen a vyzývá církev, aby se důrazněji postavila proti diskriminaci.

Možná se to zdá vzdálené. Ghana, Británie, Německo. Jenže ono to vzdálené není. Tentýž zápas se odehrává i zde – v našich ulicích, v našich školách, v našich rodinách. Je to zápas o to, zda má člověk nějakou danou přirozenost, nebo si ji může libovolně utvářet. Zda pravda je něco, co máme hledat, nebo něco, co si vytváříme. A právě zde se vracíme k oné větě vytesané panem prezidentem: „Pravda není něco daného.“ Křesťanská tradice naopak stojí na přesvědčení, že pravda daná je – nikoli jako omezení, ale jako dar. Zároveň však platí, že pravda bez lásky zraňuje. A láska bez pravdy klame.

–zd–

MONITOR – publicistický čtrnáctideník. ISSN 1214-8458. MK ČR E 15474.

Šéfredaktorka: Zdeňka Rybová. Redakční rada: Mgr. Roman Cardal, Ph.D.; P. Mgr. PhDr. Štěpán Filip, Ph.D., OP; Mgr. Andrej Kutarňa; Ing. Vojtěch Macek; Jan Šindelka; Mgr. Radim Ucháč. Teologický poradce: P. Mgr. Evermod Jan Sládek OPraem.

Vydávání *RC Monitor* je možné jedině díky zasláním darům. Náklady na přípravu, tisk a distribuci jednoho čísla vycházejí asi na 40 Kč, což za rok činí 960 Kč. Všem dárcům Pán Bůh zaplatí. Dary lze podle § 15 odst. 1 zákona č. 586/1992 Sb. uplatnit pro snížení základu daně.

Vydavatel: Res Claritatis, Hlubočepská 85/64, 152 00 Praha, e-mail: redakce@rcmonitor.cz, číslo účtu: 2400089111/2010

Vychází s církevním schválením Arcibiskupství pražského čj.: arc/419/10 ze dne 10. 9. 2010.